

sygn. akt I ACz 2288 /13

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2013r

Sąd Apelacyjny w Krakowie-Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSA Zbigniew Ducki

Sędziowie : SSA Regina Kurek

SSO Robert Jurga (del.)

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2013r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko : (...) Spółce (...) Oddział w Polsce z siedzibą w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 19 września 2013r. , sygn. akt IX GC 750/13

postanawia :

1. oddalić zażalenie

2. zasądzić od strony powodowej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. na rzecz strony pozwanej (...) Spółka (...) Oddział w Polsce z siedzibą w K. kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset zł) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

ACz 2288/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. , w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółce (...) Oddział w Polsce z siedzibą w K. domagała się zasądzenia kwoty 172.321,60 zł. w sprawie wydano nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu. W sprzeciwie od nakazu zapłaty , strona pozwana podniosła zarzut zapisu na sąd polubowny , wnosząc o odrzucenie pozwu przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

Postanowieniem z dnia 19 września 2013r Sąd Okręgowy w Krakowie odrzucił pozew.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, iż podniesiony przez pozwanego zarzut zapisu na sąd polubowny zasługuje na uwzględnienie. Jak wynika bowiem z treści pozwu i załączonych do niego dokumentów , powód w niniejszej sprawie dochodzi od pozwanej zapłaty odszkodowania za czas bezumownego korzystania z części gruntu określonej w umowie sprzedaży zawartej w dniu 11 sierpnia 1995r między poprzednikiem prawnym strony powodowej tj. (...) SA w K. a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w K.- poprzednikiem prawnym strony pozwanej.

Powołując się na § 37 pkt. 1 i kolejne podpisanej przez poprzedników prawnych stron niniejszego postępowania umowy dzierżawy z dnia 11 sierpnia 1995r , stosownie do treści którego , wszelkie spory wynikłe z umowy zostaną poddane pod rozstrzygnięcie przez sąd polubowny z siedzibą w Krakowie , stwierdził Sąd I instancji, taki zapis na sąd polubownym spełnia wymogi określone w art. 1161 i nast. kc.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wykładnia zapisu na sąd polubowny , nie pozostawia wątpliwości, iż również spór związany z żądaniem zapłaty przez stronę pozwaną na rzecz powódki odszkodowania za czas bezumownego korzystania z gruntu , związany jest z wykonywaniem przedmiotowej umowy oraz objęty jest zapisem na sąd polubowny . albowiem powstał w związku i na tle wykonywania przedmiotowej umowy dzierżawy.

Sąd Okręgowy – powołując się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2009r I CSK 311/08 Lex 492144-uzasadniał, iż poddanie sądowi polubownemu sporów ze stosunku umownego oznacza, że kompetencją tego sądu są objęte wszelkie roszczenia o wykonanie umowy, roszczenia powstające w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy , a także roszczenia o zwrot bezpodstawnie spełnionego świadczenia powstałe w razie nieważności umowy lub odstąpienia od umowy , jak też roszczenia deliktowe , jeżeli wynikają ze zdarzenia będącego równocześnie niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy, co przemawia za szeroką wykładnią klauzuli arbitrażowej.

Jako podstawą prawną rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał na przepis art. 1165 § 1 i art. 199§ 3 k.p.c

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego złożył powód , zaskarżając powyższe orzeczenie w całości i zarzucając :

- naruszenie przepisów postępowania , mające wpływ na treść wydanego postanowienia , a to:

I . art. 1161 § 1 k.p.c poprzez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem ,iż w umowie dzierżawy z dnia 11 stycznia 1995r zapis na sąd polubowny został uczyniony skutecznie w sytuacji, gdy zakres zapisu podany został w sposób zbyt ogólnikowy i w konsekwencji nie może być uznany za skuteczny

II. art. 1161 § 1 k.p.c poprzez jego błędną wykładnię skutkującą przyjęciem , że (...) sp. z o.o z siedzibą w K. jako podmiot niebędący stroną umowy z dnia 11 sierpnia 1995r wstępując w stosunek dzierżawy w miejsce zbywcy stała się stroną umowy- zapisu na sąd polubowny wskazanego w § 37 pkt.1 umowy dzierżawy

III. art. 1161 § 1 k.p.c w zw. z § 37 umowy dzierżawy z dnia 11 sierpnia 1995r poprzez błędne zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż zakresem przedmiotowym zapisu na sąd polubowny objęte jest również roszczenie o zapłatę odszkodowania za bezumowne korzystanie , gdy tymczasem – jak wynika z zamieszczonego w umowie zapisu na sąd polubowny – roszczenie to nie wchodzi w zakres przedmiotowy tego zapisu.

W oparciu o powyższe zarzuty , na zasadzie art. 394 § 23 k.p.c wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Strona pozwana (...) Spółka (...) Oddział w Polsce wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów postępowania adwokackiego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zażalenie strony powodowej nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie. Podnoszone w zażaleniu zarzuty okazały się bezzasadne i tym samym nie stanowiły dostatecznej podstawy do weryfikacji zaskarżonego postanowienia w kierunku postulowanym przez skarżącego.

Podzielając w całości poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i oparte na tych ustaleniach wywody prawne stwierdzić należy że , aby wyłączyć – w drodze umowy- spór spod kompetencji sądu powszechnego i poddać go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego ustawa wymaga : sporządzenia umowy o poddanie tego sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego w formie pisemnej , podpisanie jej przez obie strony i dokładnego oznaczenia przedmiotu sporu lub stosunku prawnego , z którego spór już wynikł lub może wyniknąć (art. 1161 §1 k.p.c w zw. z art. 1162 § 1 k.p.c)

W świetle powyższego, jako niezaskujące na akceptację należy potraktować twierdzenia skarżącego, o braku skuteczności czynionego przez strony zapisu na sąd polubowny i naruszeniu przepisu art. 1161 § 1 k.p.c.

Poza sporem pozostaje, iż stosownie do zapisu § 37 ust.2 umowy dzierżawy z dnia 11 sierpnia 1995r strony tej umowy, poddały pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wszelkie spory, które mogą wynikać z umowy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zastrzeżony zapis na sąd polubowny spełnia kryteria określone w art. 1161 § 1 k.p.c. Strony zawierając umowę wskazały, że poddają pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wszelkie spory, które mogą wynikać z umowy. Nie zatem wszelkie spory mogące powstać między nimi w przyszłości, ale tylko te, które mogą wynikać z zawartej umowy tj. umowy dzierżawy z dnia 11 sierpnia 1995r. Strony sprecyzowały zatem stosunek prawny, z którego może wynikać spór tj. stosunek prawny dzierżawy i zaznaczyły, że wszelkie spory, które z umowy dzierżawy mogą wynikać – a zatem także i spór co do skuteczności wypowiedzenia umowy dzierżawy, co skutkować może powstaniem obowiązku wynagrodzenia za bezumowne korzystanie.

W tym miejscu wymaga wskazania zakresu żądania strony powodowej. Pozwem z dnia 10 czerwca 2013 r powód dochodzi od pozwanego zapłaty kwoty 172.321.60 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Tego świadczenia powód dochodzi po dniu 11 lutego 2012r – w której to dacie – zdaniem powoda, pozwany miał utracić tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, a to w związku z upływem okresu wypowiedzenia na mocy oświadczenia powoda o wypowiedzeniu umowy, z dnia 23 lipca 2010r.

Pozwany wskazuje zaś na nieskuteczność wypowiedzenia umowy przez powoda co, jego zdaniem skutkuje, iż umowa nadal obowiązuje.

Ponadto, z ostrożności procesowej, powód powołuje się na alternatywną podstawę roszczenia wskazując – na wypadek przyjęcia, że umowa dzierżawy nie uległa rozwiązaniu – że w takim wypadku żądana w pozwie kwota jest mu należna tytułem umówionego przez strony czynszu dzierżawy (zatem spełnienia świadczenia z umowy)

W świetle powyższego, trafna jest konstatacja pozwanego, że w istocie rzeczy osięd sporu między stronami jest kwestia obowiązywania umowy w czasie, albowiem powód twierdzi, że umowa została skutecznie rozwiązana, a tym samym pozwany korzysta z jego nieruchomości bezumownie domagając się na tej podstawie stosownego wynagrodzenia, podczas gdy pozwany twierdzi, że umowa w dalszym ciągu obowiązuje, a zatem pozwany może się domagać zapłaty żądanych przez niego kwot wyłącznie tytułem czynszu dzierżawnego.

Mając zatem na uwadze, że w § 37 ust.1 Umowy dzierżawy strony poddały pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wszelkie spory, które mogą wynikać z umowy, należy podzielić argumentację pozwanego, że niniejsza sprawa jest objęta przedmiotem zawartej przez strony klauzuli arbitrażowej, jako spór wynikły wprost z umowy i dotyczący bezpośrednio trwania lub wygaśnięcia stosunku prawnego wykreowanego na jego podstawie.

W sprawie niniejszej należy odwołać się – w ślad za Sądem Okręgowym- do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2009r (I CSK 311/08) w którym przyjęto, że poddanie sądowi polubownemu sporów ze stosunku umownego oznacza, że kompetencją tego sądu są objęte wszelkie roszczenia o wykonanie umowy, roszczenia powstające w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, roszczenia o zwrot spełnionego świadczenia w razie nieważności umowy lub odstąpienia od umowy, a także roszczenia deliktowe, jeżeli wynikają ze zdarzenia będącego równocześnie niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy.

Wbrew stanowisku powoda, który nieskuteczność zapisu na sąd polubowny upatruje w jego ogólnikowości, stwierdzić należy, iż użyte w umowie sformułowanie "wszelkie spory mogące wynikać z umowy dzierżawy" nie należy traktować jako ogólnikowe, ale jako szeroki zakres przedmiotowy klauzuli arbitrażowej zamieszczonej w umowie.

Taką argumentację wzmacnia dodatkowo zapis znajdujący się w zdaniu drugim § 37 ust.1 zd.2 umowy dzierżawy, w którym strony wskazały, że: "Umowa nie rozwiąże się przed dniem, w którym sąd polubowny wyda orzeczenie".

W świetle powyższego, należy zgodzić się ze stanowiskiem prezentowanym przez pozwanego, że wolą stron było możliwie szerokie jak również trwałe (niezależnie od losów umowy podstawowej) określenie kompetencji sądu polubownego.

Cytowane przez powoda orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczące czynów nieuczciwej konkurencji , są nieadekwatne w niniejszej sprawie. Dochodzone bowiem w tam opisanych sprawach roszczenie było niezależne od zawartej między stronami umowy - stanie faktycznym zaś rozpoznawanej sprawa taka sytuacja nie ma jednak miejsca

Nie ulega bowiem wątpliwości, iż dochodzone niniejszym pozwem roszczenie strony powodowej mieści się w katalogu sporów objętych zapisem na sąd polubowny, jako spór wynikający i związany z wykonywaniem umowy.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 1161 § 1 kpc poprzez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem , iż powód , wstępując w stosunek dzierżawy w miejsce zbywcy, również stał się stroną umowy – zapisu na sąd polubowny.

Lansowane przez powoda odmienne stanowisko w tej materii, nie zasługuje na aprobatę .

Zapis na sąd polubowny wiąże nie tylko w razie sukcesji uniwersalnej , ale również następcę pod tytułem szczególnym. Taki pogląd znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienie SN z dnia 1 marca 2000r I CKN 845/99 Biul. SN 2000/7/7; wyrok SN z 3 września 1998 I CKN 822/97 OSN 1999/2/39)

Dodatkowo należy zaakcentować, że w niniejszej sprawie klauzula zapisu na sąd polubowny jest integralną częścią umowy; poprzednicy prawni stron obecnego procesu złożyli swoje podpisy pod całością dokumentu umowy , nie zaś odrębnie pod postanowieniami dotyczącymi kwestii materialno prawnych związanych z dzierżawą i odrębnie pod klauzulą zapisu na sąd polubowny. Strona powodowa zaś, wstępując jako następca prawny pod tytułem szczególnym w stosunek dzierżawy , nie kwestionowała zapisu na sąd polubowny; podniosła te kwestię dopiero w sprawie o wydanie nieruchomości , toczącej się pod sygn. IX GC 668/11 – zakończonej prawomocnym odrzuceniem pozwu.

Nota bene przedmiotowy zapis na sąd polubowny wynikający z umowy dzierżawy z dnia 11 sierpnia 1995r , był już przedmiotem analizy Sądu Apelacyjnego w Krakowie , który postanowieniem z dnia 1 marca 2012r (I ACz 321/120) oddalił zażalenie strony powodowej , w sprawie między tymi samymi stronami , oparte w istocie na tych samych podstawach. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnego do rozpoznania. Spór w tamtej sprawie również sprowadzał się do kwestii obowiązywania umowy dzierżawy w czasie , bowiem żądania wydania nieruchomości opierało się na tezie strony powodowej o wygaśnięciu umowy dzierżawy wskutek jej wypowiedzenia (tym samym pisemnym oświadczeniem o wypowiedzeniu z dnia 23 lipca 2010r , na które powód powołuje się w sprawie niniejszej)

W konsekwencji, nie znajdując podstaw do kwestionowani zaskarżonego postanowienia , Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c w zw. z art. 397 § 2 k.p.c oddalił zażalenie.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c w zw. z art. 391 § 1 k.p.c oraz § 13 ust.2 pkt.2 w zw. z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.